

Joan Roma: «Confio que les forces del nou plenari de Borredà treballin per un futur de progrés»

Ha estat 28 anys alcalde de Borredà pel Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) i en fa 40 que es dedica a la política local i a la gestió municipal; enguany ho deixa i no va optar a la reelecció el 26-M

Joan Roma, alcalde sortint de Borredà. | Pilar Màrquez Ambrós

Joan Roma i Cunill (Borredà, 1950) és un polític històric a la comarca. Ha estat 28 anys alcalde de Borredà pel PSC i en fa 40 que es dedica a la política local i a la gestió municipal. Va entrar com a regidor al poble el 1979 i també ha estat diputat al Parlament. Fa uns mesos va anunciar oficialment que ho deixava i ja no va presentar-se als últims comicis.

És un dels alcaldes del Berguedà en actiu que fa més anys que ostenta ininterrompudament el càrrec. El 15 de juny s'acomiarà de la vara de batlle que l'ha acompanyat tot aquest temps. Assumirà l'alcaldia Jesús Solanelles que el 26-M encapçalava una agrupació d'electors independents. Al ple també hi haurà representació de la CUP i l'Esquerra, de manera que l'adeu de Roma suposa el final d'una llarga etapa de representació socialista al poble.

- Joan Roma ha estat alcalde 28 anys.

- Sí. Del juny de 1991 i fins ara el juny de 2019. De fet, ja vaig concórrer a les primeres eleccions municipals democràtiques l'abril de 1979. Vaig ser 12 anys regidor de govern i he estat alcalde 28 anys. Un total de 40 anys dedicat a la gestió pública.

- Què el va moure a entrar en política local?

- Sempre havia estat preocupat i ocupat en multitud de coses, ja de molt petit. M'havia interessat formar part de comissions de festes i de treball i d'activitats a l'escola primària, després a batxillerat i batxillerat superior. Després m'havia implicat en la comissió de festes de Borredà. És a dir, molts dels que ens fem en política, tenim una mena de coherència o de cosa en comú que és que som persones actives a qui agrada col·laborar constantment en la comunitat on estem i no ens sabem estar sense fer res. A l'escola fem unes actuacions, al carrer unes altres, al partit unes altres... Al final és lògic que si et preocupes pel benestar de la gent o perquè t'agradaria que les coses funcionessin d'una altra manera, comencis per allò que tens més a prop. La millor manera de canviar el món és començar per la cosa propera que en el meu cas era el poble de Borredà.

- Abans de presentar-se a unes eleccions va viure a Suïssa un temps. Com va ser aquella experiència?

- Vaig estar 7 anys a Suïssa. Quan jo tenia 22 anys, el meu pare va morir, jo estava estudiant i vaig considerar que no era just continuar els estudis pagats per la meua mare. Tot i que treballava per vacances, feia de cambrer en una fonda, vaig creure que havia de buscar feina perquè depenia excessivament d'ella. Vaig tenir la gran sort que a l'acadèmia d'idiomes de Barcelona, on estudiava anglès i rus, em van informar que quedava una plaça lliure de professor d'espanyol a Berna (Suïssa). Vaig aprofitar aquesta oportunitat. Si en comptes de Suïssa, hagués estat a Alemanya, Anglaterra, Itàlia o França, també me n'hi hauria anat. Vaig veure que podia treballar fora, per tant deixar de viure de la meua mare i, a la vegada, conèixer món i continuar estudiant. La meua intenció era estar-hi 1 o 2 anys i tornar amb diners estalviats, però en van ser 7.

Em vaig integrar molt al país, vaig estudiar la carrera de llicenciat en Llengües de l'Educació i, als idiomes que ja havia après aquí (francès, anglès i rus), hi vaig sumar l'alemany i l'italià. Estic molt satisfet d'aquella etapa. Encara considero Suïssa com una mena de segona pàtria. M'encanta el país, l'estructura, l'organització i la seriositat que tenen. He de reconèixer que tinc una manera de fer i pensar bastant germànica perquè allà també em vaig formar políticament.

"La millor manera de canviar el món és començar per la cosa propera que en el meu cas era el poble de Borredà"

- Tot i això va tornar a casa.

Sí, tot i que m'agrada el país i que havia adoptat aquesta estructura més germànica, també vaig tenir clar que no m'hi quedaria. Si hi hagués anat amb 10 o 12 anys, probablement ja no hauria tornat, però amb 22 anys ja hi havia una part important de la meua personalitat i cultura que estaven formades. Trobes a faltar moltes coses. Aquí es vivien uns temps en què hi havia moltes

ganes de llibertat, ganes que la dictadura acabés i d'entrar en democràcia. Vaig tenir l'excusa que van convocar les eleccions municipals per l'abril de 1979, i vaig tornar per presentar-m'hi. Ens vam presentar amb una candidatura d'independents. D'allò fa 40 anys. Ara mateix la meua il·lusió és fer el traspàs de l'ajuntament el 15 de juny i l'endemà marxar a Suïssa a passar-hi una setmana de descans. Després emprendre una nova etapa amb treball social i voluntariat.

- Per què va optar políticament pel PSC, llavors anomenat Progrés?

- Crec que tots som fills del poble on hem nascut, de la família on hem crescut. Tant el meu pare com la meua mare tenien molta sensibilitat per temes socials. Nosaltres érem una família modesta, treballaven els dos, però ells tenien una gran sensibilitat envers les persones que ho estaven passant pitjor. Això crec que de petit em va impactar. Després de viure a Suïssa i de voltar pel món, vaig veure les diferències que hi havia en determinats països, en determinades ciutats. Vaig creure ja llavors que no era just que unes persones poguessin viure molt bé i d'altres molt malament. Considero que hi ha d'haver major justícia social per a tothom, vivenda digna i igualtat de condicions i gèneres. El temps que vaig estar a Suïssa vaig viure amb molta intensitat fins a quin punt en aquell país una dona tenia una llibertat i una independència que aquí encara no hi havia.

El partit que millor s'adequava als meus neguits per transformar una realitat que no m'agradava, era el partit socialista. Vaig entrar-hi l'octubre del 1979, aquesta tardor també en farà 40 anys. Sóc un dels militants més antics.

- Recorda com va ser l'any 1991 quan va sortir d'alcalde?

- Sí. Es va produir un fet excepcional, que és que a Borredà sempre es presentaven dues llistes, però en canvi el 91 ens vam quedar sols. Ser l'única candidatura em va permetre tenir quatre anys l'alcaldia amb els 7 regidors. La gent que sentia un cert recel per tenir un socialista com a alcalde, per tenir un equip de govern socialista en un poble petit, va poder veure com treballàvem. Sempre he guanyat per majoria absoluta: l'any 1991, 1995, 1999, 2003, 2007, 2011 i 2015. Vam trencar el tabú que hi havia que els pobles petits eren per CiU. Vam demostrar que era una opció tan normal que el PSC governés en un poble petit com en una gran ciutat.

"Vam trencar el tabú que hi havia, que marcava que els pobles petits eren per CiU"

- Què va fer que aquest 2019 decidís que era l'últim? Per què no s'ha tornat a presentar a la reelecció?

- Un dels aspectes de la meua cultura germànica és que crec que cal plegar quan creus que és el moment adequat, en l'àmbit personal i col·lectiu. En l'àmbit personal, jo hauria pogut continuar, però no amb la mateixa frescor, no amb la mateixa paciència, no amb la mateixa proximitat a la gent. Hi ha un desgast personal evident després de 40 anys de dedicació a l'Ajuntament de Borredà i 28 anys d'alcalde. El desgast personal no permet treballar amb la mateixa actitud, activitat, frescor i proximitat que quan només portes 10, 15 o 20 anys.

Fa quatre anys ja em vaig proposar de plegar si trobava un segon que em substituís, però no el

vaig trobar i vaig repetir. Així que aquesta vegada he volgut plegar tant si tenia substituït com si no, no podia ser d'una altra manera perquè això hagués pogut ser indefinit. Jo tinc ara 68 anys, em trobo bé de salut, físicament i mentalment. Prou obert i prou actiu per fer bona feina en altres àmbits. En aquest cas, l'àmbit de treball social i voluntariat. Fa vint i escaig anys que sóc voluntari de Creu Roja. És millor girar pàgina quan tu creus que ho has de fer, abans que ho cregui la gent i t'obligui a marxar perquè considera que ja no ets adequat per fer bé la feina. Estic molt satisfet.

- Els últims anys s'ha debatut molt sobre si és bo que algú romanguí tants anys en un càrrec públic. Què en pensa?

- Crec que hi ha aspectes positius i aspectes negatius. D'aspectes negatius, et diria que és negatiu que una persona faci molts anys que hi és, que s'hagi cremat i no ho vulgui reconèixer. Jo ara iniciava l'etapa de desgast. Per tant, arribo en el moment de plegar a temps. La part negativa és que adoptes una sèrie de rutines. Però també coneixes molt bé el poble, de manera que la majoria de cops ja t'avances als esdeveniments, t'avances a determinades coses negatives i pots evitar-les.

El fet de fer molts anys que hi ets, a més a més, et permet portar a terme una feina més en profunditat a nivell d'activitat, de subvencions i d'obres. La diferència entre un alcalde novell i veterà supera el 50% d'obtenció d'ajuts i subvencions.

Durant 28 anys no he hagut de planificar de mandat a mandat. He pogut planificar a 10, 15 o 20 anys vista. Això et dona un gran avantatge, perquè hi ha poques obres que puguis pensar, redactar, trobar els diners i executar en 4 anys. Quatre anys és un instant en la història dels pobles i de les ciutats. Si tens 15 o 20 anys et permet tirar endavant grans projectes. Nosaltres vam fer tot nou el tema de l'aigua a Borredà. Van ser 3 milions d'inversió en xarxa d'aigües, això no era possible en 4 o 8 anys. Pràcticament hem estat 16 anys per fer tota aquesta transformació.

També ha estat així en temes urbanístics, temes d'equipaments, com la piscina o el centre cívic. En un país tan burocratitzat com el nostre, tot això és molt lent.

Ara mateix els qui marxem deixem 475.000 euros en subvencions a l'ajuntament, uns diners que han de permetre executar diferents obres al poble. Aquests projectes els hem tramitat nosaltres i els hem aconseguit, però és un paquet d'obres que deixem sobre la taula i que serà el proper govern qui decideixi si les fa. Als comptes del consistori hi ha 200.000 euros amb un endeutament inferior al 45%, que és molt raonable. Deixem el poble sanejat.

"La inversió de 30 milions d'euros en 40 anys han servit per posar una base molt sòlida d'infraestructures, equipaments i serveis"

- Es desvincula totalment de la política local?

- Sí. Plego convençut deixant totalment clar que no hi ha tuteles, ni assessoraments, ni intromissions ni cap mena d'intervenció per part meua en el futur govern del poble. Ells han de fer-ho per si mateixos, amb la composició que ara hi haurà a Borredà on governarà una llista d'independents. Ni tan sols hi ha candidatura socialista. Hi ha 4 regidors d'una agrupació d'electors que encapçala Jesús Solanelles, dos regidors de la CUP i 1 d'Esquerra Republicana. Jo només desitjo que hi hagi una bona entesa perquè el poble continuï progressant i no penso intervenir en res.

- Li ha sabut greu que no hi hagués una llista del PSC després de tants anys?

- M'haguera agradat clarament que a Borredà hi hagués hagut una llista socialista. El que passa és que vist com parlaven o negociaven les persones interessades a tirar endavant tres llistes, vaig considerar que hagués estat inoportú i negatiu forçar una quarta llista en un poble tan petit o presentar una llista de circumstàncies, simplement per dir que hi havia una llista del Partit Socialista.

Em sap greu que no hi hagi continuïtat socialista a Borredà, però la meva tranquil·litat és que no hi ha partit de dretes o retrògrads. Confio que els tres partits que han entrat treballaran per un futur de progrés al poble. He de dir que en aquests últims quatre anys que hem governat, hem tingut d'oposició la CUP, 4 a 3; i hi ha hagut una bona relació i una relació de respecte d'un grup amb l'altre. Valoro positivament la feina que la CUP ha fet des de l'oposició de Borredà.

- Com ha canviat Borredà des de l'any 1991?

- Enormement, però sempre m'ha agradat no parlar de mi personalment. Sempre que valoro Borredà, el valoro a partir de 1979. Vam pactar i em considero corresponsable de tot el que també van fer els dos alcaldes anteriors.

- I llavors com ha estat aquest canvi en els últims 40 anys?

- Ha estat un canvi enorme, diria que com a tots els pobles de Catalunya, però l'avantatge de Borredà és que han estat 40 anys a mitjà i llarg termini. El 1979 Borredà tenia una escola vella, no tenia consultori mèdic, no tenia centre cívic. Tenia un tros de camp de futbol, no tenia piscina, tenia una xarxa d'aigües i un cementiri antics, i tot plegat sense pla d'urbanisme. En aquests 40 anys s'han invertit 30 milions d'euros a Borredà. Invertir 30 milions d'euros en un poble de 500 habitants és una quantitat enorme. S'han fet totes les infraestructures, equipaments i serveis. Tenim una magnífica zona esportiva, un centre cívic, un ambulatori nou i esplèndid, una casa consistorial totalment nova. Vam posar televisió per cable, vam millorar carrers. El cementiri el vam ampliar i doblar. Hem arranjat camins rurals i en el seu moment vam portar l'electricitat a moltes cases de pagès que no en tenien. Aquests 30 milions han servit per posar una base molt sòlida d'infraestructures, equipaments i serveis.

Vam obrir el poble al turisme amb dos plans d'urbanisme que hem fet en 40 anys, per permetre que la gent que volgués instal·lar-se a Borredà, pogués fer-ho. Això ha significat un canvi molt important. He de dir que hi ha hagut una sintonia amb la gent del poble que ens ha permès restaurar el barri vell. S'han restaurat magníficament prop de 60 cases velles del poble. De manera que en aquests moments, el poble ofereix una imatge realment encantadora i que fa goig. Hi hem posat flors i jardins, hem aconseguit que el centre del poble sigui per a vianants i hem habilitat un gran aparcament. A nivell turístic, hem esdevingut un poble molt potent: tenim tres càmpings i cinc cases de turisme rural. A més, de tenir la seu de Colònies a Borredà que porta centenars d'infants al municipi durant tot l'any. Hi ha també tres zones d'acampades que cada any porten milers de nens, nenes, nois i noies...

La nostra preocupació, com a tots els pobles petits, és el despoblament. Hem treballat tots plegats per mantenir l'escola: govern, oposició, AMPA, comunitat educativa i veïns i veïnes. Vam fer escola bressol, i això també ha influenciat perquè l'escola hagi guanyat alumnes.

Encara avui atendrem una família interessada a instal·lar-se a Borredà i que té un parell de nens. Aquesta sí que ha estat una prioritat de govern i d'oposició.

- En quina posició situa Borredà dins de la comarca?

- Doncs jo diria que dels 31 municipis Borredà se situa dins dels 5 o 6 primers en l'àmbit

d'equipaments, infraestructures i serveis. La planificació a llarg termini ens ho ha permès. El mèrit de Borredà ha estat que durant 40 anys els equips que hem passat per l'ajuntament hem remat en la mateixa direcció. La ubicació escollida pels nostres avantpassats, un poble ben conservat, a la solana i envoltat d'una natura espectacular, sens dubte hi ha ajudat. El nostre mèrit també és no haver-lo espatllat.

"Per a mi l'obra emocionalment més important, ha estat la restauració de l'església romànica de Rotgers, que data dels segles XI i XII i que corria el perill de caure"

- Ser alcalde d'un poble de 500 habitants implica ser alcalde les 24 hores?

- Sí, sobretot ara que portem sempre el mòbil amb nosaltres. No pots anar al cine o al teatre i desconnectar el mòbil. No ho pots fer. A l'estiu pots tenir 300 o 400 nens i nenes al municipi i a l'hivern poden haver-hi accidents a la carretera. Has de donar resposta i estar-ne pendent. Has de poder gaudir d'una cosa però recordar que tens aquesta responsabilitat. Si vaig a un restaurant sense cobertura, surto un moment abans de les postres a comprovar que no hi hagi cap trucada important. No és cap obsessió, i també és veritat que els que estem a l'equip de govern tenim un sistema d'avisos per avisar-nos entre nosaltres.

Els alcaldes fem una mica de tot. Pots estar tres o quatre mesos amb una tranquil·litat total, i de sobte una setmana boja que vas de bòlit. Ser alcalde d'un poble té aquesta servitud però no és com abans. Vint anys enrere no teníem brigada de manteniment ni els tres magnífics professionals que s'hi dediquen ara.

- Hi ha algun projecte que ha quedat a l'aigüera?

- Sí. M'hagués agradat restaurar, renovar i condicionar totalment el carrer més antic del poble. Es diu carrer de la Font. És per on va néixer el poble de Borredà, tenim ja els diners de la Diputació de Barcelona. És una obra de 212.000 euros dels quals 192.000 euros els tenim de subvenció, i que consisteix en aixecar tot el carrer, fer xarxa de clavegueres noves, fer xarxa d'aigua nova i paviment nou. També m'hagués agradat un camí de terra de la zona del camp de futbol que deixem adjudicada i finançada però no la podem fer.

També hem adjudicat l'adequació dels nínxols del cementiri vell, però m'hagués agradat poder-ho deixar enllestit.

- I dels projectes executats, quins li han donat major satisfacció?

- La gent pensa normalment en les grans obres. Per a mi, la que m'ha satisfet més és la renovació total de la xarxa d'aigües perquè era indispensable.

Però l'obra emocionalment més important, ha estat la restauració de l'església romànica de Rotgers, que data dels segles XI i XII i que corria el perill de caure. Tot i que és una obra de la Diputació, però que s'ha fet negociant amb consistori i bisbat, per a mi és una actuació molt important. Vam trobar una església que havia complert 1.000 anys i nosaltres hem fet possible que pugui complir 1.000 anys més. És la cirereta a la feina feta.

